

Stanisław Koziej

NAKRĘCANIE DRUGIEJ ZIMNEJ WOJNY

Prezydent Rosji W. Putin wygłosił 1 marca orędzie na forum Zgromadzenia Federalnego [<http://www.kremlin.ru/events/president/news/56957>], w którym znalazły się bardzo ważne wątki bezpieczeństwa międzynarodowego. Oczywiście należy pamiętać, że było to wystąpienie w kontekście zbliżających się wyborów i warto ten filtr na nie nałożyć.

Widać to było zwłaszcza w stylu przesłania, buńczucznej i emocjonalnej narracji kierowanej do wyborców, ale także w doborze tematyki z zakresu bezpieczeństwa międzynarodowego i narodowego, w tym obronności Rosji, na której skoncentrował się W. Putin. Głównym tematem była uderzeniowa broń strategiczna, jako odpowiedź na wyzwania dla Rosji stwarzane przez amerykańską obronę przeciwrakietową. Łatwo trafić do przekonania Rosjan tezą, że najpotężniejszy środek strategiczny, gwarantujący globalną mocarstwowość Rosji, jakim jest strategiczna broń jądrowa, został zagrożony neutralizacją przez rozbudowywaną przez USA obronę przeciwrakietową. Bez skutecznego odstraszania nuklearnego Rosja nie byłaby Rosją, utraciłaby swą mocarstwową pozycję. I przed tym śmiertelnym zagrożeniem prezydent W. Putin Rosję wybronił, zapewniając jej ofensywne środki strategiczne zdolne do skutecznego pokonania każdej obrony przeciwrakietowej: obecnej i przyszłej. I to jest ten przekaz wyborczy.

Ale treści militarne, strategiczne w orędziu W. Putina mają także poważne merytoryczne treści i znaczenie w skali międzynarodowej. Na uwagę zasługują informacje o przystąpieniu do ostatnich testów nowych wieloczołowych strategicznych rakiet balistycznych SARMAT o zasięgu nie tylko międzykontynentalnym, ale globalnym, o wprowadzeniu już do użycia w rosyjskich siłach zbrojnych rakietowej broni supersonicznej (Kindżał), czyli rakiet o ogromnej prędkości i broni laserowej. To są konkrety dające się zweryfikować i sprawdzić. Nie sądzę, aby prezydent Rosji bąkał, straszył bez pokrycia, bo to oznaczać mogłoby kosztowny dlań blamaż międzynarodowy. Inaczej może być natomiast z innymi supernowoczesnymi systemami strategicznymi zdolnymi do rażenia także bronią atomową, jaką są zapowiadane przezeń m.in. oceaniczne drony podwodne o napędzie atomowym oraz strategiczne rakiety manewrujące globalnego zasięgu również o napędzie atomowym.

W wymiarze międzynarodowym takie eksponowanie przez W. Putina problematyki strategicznej broni nuklearnej perspektywicznych generacji jest kolejnym potwierdzeniem, że między Rosją i Zachodem, w tym głównie USA, trwa nowa zimna wojna, wzajemne straszenie się potencjałami militarnymi. To już nie ulega wątpliwości. Oczywiście jest ona w swojej treści nieco inna niż tamta, pierwsza, z XX wieku (m.in. doszła w niej cała gama nowych zagrożeń i działań o charakterze hybrydowym), ale istota jej jest taka sama: konfrontacja polityczna z sięganiem w niej po argumenty militarne.

W tym kontekście myślę, że perspektywiczne znaczenie tego wystąpienia W. Putina można w pewnym sensie odnieść do jego znanego przemówienia na konferencji w Monachium w 2007 roku [https://poland.mid.ru/web/polska_pl/mowa-niezalezna/-/asset_publisher/Ja7DzAjoASv1/content/id/9249491]. Tam zapowiedział swoją neozimnowojenną, konfrontacyjną doktrynę polityczną, głosząc konieczność rewizji istniejącego ładu międzynarodowego. W orędziu marcowym zrobił chyba drugi krok na tej drodze, ogłaszając publicznie doktrynę neozimnowojennego wyścigu zbrojeń. Od poziomu politycznego w Monachium przeszedł do poziomu militarnego w Moskwie. Monachijska doktryna została tak naprawdę nieco zlekceważona przez Zachód, co Rosja uznała za cichą zgodę na jej politykę. Za tym poszła więc wkrótce wojna z Gruzją w 2008 roku, sprokurowanie kryzysu gazowego w 2009 roku i wreszcie agresja na Ukrainę w 2014 roku. Rozpoczęła się faza hybrydowej zimnej wojny. Dlatego tej doktryny rosyjskiej Zachód nie może zlekceważyć, powinien potraktować ją bardzo poważnie. To jest bowiem zapowiedź dołączenia do dotychczasowych hybrydowych treści nowej zimnej wojny elementów klasycznego wyścigu zbrojeń typowego dla pierwszej zimnej wojny.

Warto też zauważyć, że wystąpienie W. Putina jest chyba również w jakimś sensie reakcją na najnowszą amerykańską strategię obronności [<https://www.defense.gov/Portals/1/Documents/pubs/2018-National-Defense-Strategy-Summary.pdf>] oraz rekomendacje strategicznego przeglądu nuklearnego [<https://media.defense.gov/2018/Feb/02/2001872886/-1/-1/1/2018-NUCLEAR-POSTURE-REVIEW-FINAL-REPORT.PDF>]. USA już od kilku lat przygotowywały i teraz przystępują do realizacji tzw. strategii „trzeciego offsetu” [m.in. <https://www.defense.gov/News/Speeches/Speech-View/Article/990315/remarks-on-the-path-to-an-innovative-future-for-defense-csis-third-offset-strat/>]. Jej główną treścią jest przeskok generacyjny w systemach uzbrojenia, ze zwróceniem szczególnej uwagi na przyszłe systemy bezzałogowe, autonomiczne roboty oparte na sztucznej inteligencji. Wymowne, że akurat tego wątku nie podniósł w swoim wystąpieniu prezydent W. Putin w ogóle. Rosja przynajmniej w sensie werbalnym nie może siedzieć cicho, gdy USA stawiają na supertechnologie przyszłości. Zimna wojna toczy się wszakże również na poziomie polityki deklaratywnej. W tym sensie należy też odnotować deklarację W. Putina dotyczącą doktryny nuklearnej: Rosja użyje broni nuklearnej tylko w odwecie na atak bronią nuklearną jakiegokolwiek mocy (małej, średniej czy dużej) lub inną bronią masowego rażenia na nią lub jej sojusznika albo w razie agresji konwencjonalnej, gdy zagrożone zostanie istnienie państwa.

W sumie analizując treści wojskowe orędzia prezydenta W. Putina można określić je, z zachowaniem wszelkich proporcji, jako rosyjską odmianę słynnych reaganowskich „gwiazdnych wojen”, mającą ostrzec USA przed myśleniem o dominacji militarnej w wyniku ich strategii „trzeciego offsetu”. Tylko że reaganowskie przesłanie przyspieszyło krach Związku Radzieckiego. Czy Rosja liczy dziś, że przetrwa kolejny, neozimnowojenny wyścig zbrojeń? Czy jednak będzie musiała nieco skorygować swój kurs polityczny?

=====